

Nú verður tú eitt nummar í fjøldini

Løgtingið hefur samtykt lóg um fólkayvirlit, sum gevur landsfólkayvirlitinum heimild at geva hvørjum feroyingi eitt persónnummar

Hvør feroyingur fær nú sitt persónnummar.

Løgtingið samtykti týskvøldið uppskotið hjá landsstýrinum fólkayvirlit.

Lógin hevur við sær, at landsfólkayvirlitið fær heimild at geva hvørjum persóni eitt persónnummar.

Grundgevingin hjá landsstýrinum, og teimum sum arbeiða við samtiðarskattningini er, at tað verður einfaldari. Harafturat hava datavirki upplýst edv-nevndini, at ein slík skipan verður 50% bilgari.

Men um tað verður bilgari, er ikki prógvað, ferðu andstøðumenn fram, tá málið varð til 2. viðgerð týskvøldið.

Edv-nevndin hevði undir viðgerðini bytt seg í ein meiriluta og tveir minnilutar. Bæði uppskotini hjá minnilutunum fullu, meðan uppskotið hjá landsstýrinum varð samtykt við nokrum smávegis broytingum.

Edv-virkini ikki á á einum máli

Bæði Petur Reinert og Jóannes Dalsgaard vistu á, at málið, sum er ógvuliga álvarsamt, var ikki búgvið at samtykkja.

Nevndin hevur havt fleiri fundir við edv-virki, arbeiðsbólkin sum fyrireikar samtiðarskattningina, landsstýrsmannin í figgjarmálum og kommunufelagið.

Edv-virkið Elektron, sum skal koyra samtiðarskattin, hevur upplýst fyrnevndini, at tað longu frá

fyrstan tíð hevur verið ætlan at fáa eitt eintýtt nummar fyri hvønn persón. Elektron visir á, at hetta fer at verða ein hent skipan, m. a. tí at feroingar hava nógvar arbeiðsgevarar.

— Hetta gevur nógvar inngjaldingar. Bert at taka inngjaldingina eftir navni, kemur ongantið at geva eina álítandi inngjalding, verður sagt.

P/f Data sigur hinvegin, at tað er ikki neyðugt við nokrum persónnummari. Data, sum umsitur allar landskassalonirnar, almannaveitingarnar og skattin, hevur upplýst nevndini, at virkið longu brúkar nú føðingardagin og eitt loypandi nummar.

Virkið Com-Data hevur upplýst, at skulu stórar nógdir avgreiðast sentralt, er neyðugt við persónnummari. Annars metir Com-Data, at tað er skeið at leggja eina sentrala skrá hjá einum privatnum virki.

Nógvir ógreiðir spurningar

Undir tí stutt umrøðuni ferðu bæði Petur Reinert og Jóannes Dalsgaard fram, at nevndin hevur ikki havt fund við allar avvarandi stovnar og einstaklingar.

Nógvir spurningar standa tí ósvaraðir.

Teir mæltu tí til at biða við at samtykkja hetta uppskotið, til uppskotini um almennar og privatar skráir — sokallaðu eftirlitslógirnar — eisini eru greiðar at leggja fyri tingið aftur.

Men hetta uppskotið hjá teimum fekk bert 13 atkvøður.

Í viðmerkingunum siga teir m. a., st tað enn ikki er greitt, hvat persónnummarið fer at merkja í longdini. Heldur ikki er greitt, um tað yvirhøvur er avgerandi neyðugt við einum persónnummari.

Skráseting á virkjum

Jóannes Dalsgaard visti á, at fáa vit eina persónnummarskipan, kann tað lættliga henda, at virki fara innanhýsis eisini at brúka hesi nummar.

Hann setti henda møguleikan í samband við skrásetingina á flakavirkjum. Hesar skrásetingar kunnu visa, hvat hvør flakakona sker.

Somuleiðis nevndi hann peningastovnarnar og møguleikarnar í samband við greinina í lógnum um kreditvirið o. t.

Tað kann lættliga henda, at vit fáa eina opna ringrás og kunnu heinta upplýsingar sentralt, segði Jóannes Dalsgaard. Hann visti á, at vandin er til steðar, tá eftirlitslógirnar ikki verða samtyktar nú saman við lóginu um fólkayvirlit.

— Tað kann jú henda, at lögtingið gloymir lógirnar um eftirlitið. Samgongan hevur jú áður vit eitt ódemokratiskt sinnalag, segði Jóannes Dalsgaard.

Kostnaður

Petur Reinert segði, at hann hevði spurt landsstýrsmannin í figgjarmál-

um, Torbjørn Poulsen, um hvat tað hevði kostað, um tað almenna fekk sær data-útgørd, istaðin fyri at lata fólkayvirlitið og skatt til eitt privat virki.

Men Petur Reinert segði seg ikki hava fingið nakað svar. Hann segði, at tað tóktist, sum Torbjørn Poulsen hevði hildið tað vera frekt at spyrja um slíkt.

Minnilutin Adolf Hansen tók undir við uppskotinum hjá landsstýrinum og meirilutanum í edv-nevndini um fólkayvirlit, men skeyt upp at strika ordini um persónnummar. Men hetta uppskotið fekk bert 12 atkvøður.

Adolf Hansen segði, at eitt cpr-nummar fer at skerja persónliga frælsið.

— Sum frá liður verður persónnummarið eitt reiðskap í hondunum hjá myndugleikum og peningavaldinum til at hava tað fullkomna eftirlitið við einstaklinginum, segði Adolf Hansen m. a. í viðmerkingunum.

Men ávaringarnar frá teimum meira ivingarsomu røddunum rinu ikki við nakran samgongumann. Eingin teirra tók orðið.

17 atkvøddu fyri, at málið kann fara til 3. viðgerð. Níggju atkvøddu í móti. Tá eitt mál er samtykt við 2. viðgerð, hendur sjáldan — fyri ikki at siga ongantið — nokur broyting.

Tú hevur sostatt fingið eitt nummar og verður EITT nummar í framtíðini.

jo-mo

Sjónvarp og útvarp hvør sín stovnur

Andstøðingmenn halda, at sjónvarpið fær vánaligar umstøður at virka undir

Sjónvarpsfelagið — skjótt ein sagabrot. Nær almenna sjónvarpið fer at senda er ikki upplýst

Sjónvarp og útvarp verður ikki ein og hin sami stovnurin. Heldur ikki ein stovnur við hvør sinari programmleiðslu og redaktión, men við felags teknikki, fyrisiting, nevnd og øðrum.

Men hvør sinir stovnar og undir hvør sinari lon. Løgtingið samtykti nevniliga uppskotið hjá landsstýrinum, tó við smávegis broytingum. Sum heild tók lögtingið undir við uppskotinum um at tað almenna sjónvarpið nú skal stovnast.

Tann serliga sjónvarpsnevndin, sum hevur viðgjørt hetta stóra málið, hevur undir viðgerðini bytt seg í ein meiriluta og tveir minnilutar.

Meirilutin, Guttorm Klein, Jógvan Sundstein, Adolf Hansen og Flemming Mikkelsen, tók undir við uppskotinum hjá landsstýrinum. Minnilutarnir, Finnogi Isaksen og Jóannes Dalsgaard, høvdu hvør sinu uppskot, sum bæði vórðu feld.

Finnogi Isaksen mælti til ikki at gera sjónvarp og útvarp til hvønn sín stovnur.

Hann metti, at tað hevði verið bilgari at ríkið tey saman. Hetta uppskotið fekk 12 atkvøður.

Somuleiðis mælti Finnogi Isaksen til bert at hava eina nevnd sum hægsta myndugleika yvir bæði útvarpi-

num og sjónvarpinum. Bert tjóðveldisflokkurin fyrir hesum.

Jóannes Dalsgaard skeyt eisini upp, at útvarpið og sjónvarpið verður ein stovnur við felags stjóra, við hvør sinari nevnd og hvør sinum programmleiðara.

Uppskotini hjá honum fingi 13 atkvøður.

Bæði Finnogi Isaksen og Jóannes Dalsgaard søgdu í viðmerkingunum, at tað er neyðugt, at sjónvarpið sendir munandi av feroyskum tilfari og at útlendskar sendingar — tó ikki danskar og norskar — hava feroyskan tekst.

Finnogi Isaksen heldur tað vera ófatuligt, at landsstýrið hevur keypt gomlu útvarpsshúsin á Bryggjubakka til sjónvarpið, sum ikki vóru hildin vera nog goð til útvarpið.

Og Jóannes Dalsgaard segði um hesi viðurskiptini:

— Tað er tí so mikið meira harmiligt, at landsstýrið við uppskoti sínum ikki tyktist at ætla sjónvarpinum arbeiðsumstøður til at framleiða sitt egna senditilfar.

Nær sjónvarpið, sum »hevur til endamáls at hava objektiv og sakligan og upplýsandi tíðindaflutning og sendingar annars, ið varðveita og fjálga um feroyska mentan, átrúna og siðalæru», fer at virka, er ikki sagt nakað um í seinastuni.

Brot á rættarsamfelagið

Uppskotið um at broyta ferðslulógina fekk harðar ákoyringar bæði frá andstøðu- og samgongutíngmonnum

Uppskotið til broyting í ferðslulógini fekk harðar ákoyringar á tingi týskvøldið. Ikki bara frá andstøðuni, men eisini frá tingmonnum úr samgonguni.

Tingið atkvøddi ikki um málið týskvøldið, tí nógvir tingmenn vóru burtur-

staddir. Løgtingið hevði ikki atkvøtt, tá blaðið fór til prentingar í gjár, men týskvøldið bendu úttalilsini á, at tingið fór ikki at samtykkja uppskotið.

Tingmenn finnst serliga at greinunum um »6-tímarregluna» og »23-ára-regluna». Í stuttum miðar »6-tíma-reglan» í móti, at

ein persónur hevur ikki loyvi at smakka sær á, seks tímar eftir hann hevur verið vitni til, verið í — sekur ella ósekur — í einum ferðsluóhappi.

»23-ára-reglan» loyvir lögregluni at taka koyri-loyvi frá persónum undir 23 ár, um lögreglan held-

ur, at teir á ein ella annan hátt ikki halda ferðslulógina.

Bæði advokatar og tingmenn meta, at hetta er í stríð við grundreglurnar í rættarsamfelagnum.

Meira um hetta málið seinni.

jo-mo

